

Zelfreflectie-oefening bij ontmoeting & gesprek

Deze zelfreflectievragen stimuleren je om vanuit twee perspectieven te reflecteren over een situatie: vanuit jezelf en vanuit de leerling.

Doorheen deze reflectie sta je stil van waaruit je reageert en welke onbewuste vooroordelen of stereotypen schuilgaan of aan de basis liggen van jouw handelen en deze van de leerling.

Hoe reageer ik & waarom?

Zelfreflectievragen vanuit eigen perspectief:

Wat voel ik?

Welke emoties roept de ervaring van de leerling- de collega bij me op?

Wat denk ik?

s deze ervaring herkenbaar voor mij? Welke opportuniteit biedt zich aan?

Hoe reageer ik?

Wat is de drijfveer van mijn handeling? Wil ik iets veranderen? Hoe zou ik dit doen?

Hoe reageert de leerling (collega) & waarom?

Zelfreflectievragen vanuit het perspectief van de leerling (collega):

Wat voelt de leerling-de collega?

Welke emoties roept dit voor de leerling-de collega op?

Wat denkt de leerling?

Wat denkt de leerling-de collega? Welke ervaringen spelen daarop in?

Hoe reageert de leerling-de collega?

Wat is de drijfveer van deze reactie? Wat is de drijfveer?

Welk tegenreactie verwacht die van mij?

Voorbeelden:

- **Emoties**

Leerkracht: de zwaarte van de uitsluiting - de rugzak onvoldoende of niet aanvoelen (onvoldoende empathie), van onverschilligheid tot grote empathie;

Leerling: gevoel van onmacht-eenzaamheid-hulpeloosheid-paniek dat leerproces in gevaar komt, niet au-serieux genomen worden, zich aangevallen - verkeerd begrepen - gediscrimineerd voelen, niet op waarde geschat worden.

- **Gedachten:**

Leerkracht: geen uitzondering willen/kunnen maken, geen aanpassingen - inspraak dulden-appreciëren, 'dit zijn individuele ervaringen - geen collectieve oplossingen nodig', geloven in het individueel schuldmodel.

Leerling: individueel schuldmodel 'ik kan het niet, het ligt aan mij, ik ben te weinig sociaal' vs institutionele discriminatie 'deze witte omgeving wil me niet - discrimineert', leerkracht wil niet helpen, gelooft niet in mij, vindt me niet belangrijk genoeg, stelt zijn belangen boven de mijne.

- **Drijfveren bij handelen:**

Leerkracht: autoriteit komt in gevaar, regelgeving, hoge lat aanhouden, werkdruk wordt te hoog, niet relevant voor alle leerlingen, verantwoordelijkheid ligt bij anderen-niet bij onderwijs, geen inclusieve meerwaarde.

Leerling: geen redelijke verklaring krijgen-vinden in reactie, racisme of discriminatie invoeren als verklaring voor gesteld gedrag, niet beoordeeld worden op inspanningen en competenties.

CHECKLIST met 7 aandachtspunten

Ben ik de leerkracht die het verschil maakt?

☐

Ik start met een warm onthaal.

☐

Ik zie en ondersteun de veerkracht van leerlingen.

☐

Ik heb begrip voor de uitdagingen die leerlingen ondervinden.

☐

Ik organiseer verbindende activiteiten.

☐

Ik pleit voor ontmoetings-, werk- en stille ruimtes.

☐

Ik zorg mee voor ondersteuning in de les en tijdens toetsen-examens.

☐

Ik zorg voor een veilig en warm klimaat tijdens de les.

To do's: positieve acties

Wat je zelf kan doen

Opzoeken: interactieve
online-tools leerlingen,
actief aan de slag in de
les.

Zo nu & dan: 1 op 1
gesprek met een
leerling.

Zelfstudie: interculturele
communicatie.

Vraag aan leerlingen:
Hoe zit je erbij
vandaag? !

Checken als je merkt
dat het niet goed
gaat!

Plan uitstappen,
schoolreizen in het
begin van het
schooljaar

Wisselende
werkgroepjes: elke
maand andere
samenstelling. Afgelijnd
in tijd en opdrachten

Wisselende
klasinrichting: per
vak of per lokaal

Variatie in
soorten
interactie

To do's: positieve acties

Wat je kan doen met je leerlingen

Laat in het begin van het jaar leerlingen individueel een papier invullen over hun verwachtingen van de les, welke drempels ze denken te ervaren, hoe ze het vak inschatten... Zo krijg je een beter beeld van je leerlingenprofielen.

Communicatiecampagne organiseren: de kabbelgang/-bank.

*Affiche voor in lokaal:
"Kom je even met me praten?"*

Gespreks- of debatavond vanuit multi-culturele leerlingen-teams.

Stimuleren sterke stemmen van leerlingen.

To do's: positieve acties

Wat je kan doen met je collega's

*Intervisie - supervisie:
'Onze campus, een leer-
& ontmoetingsplek over
grenzen heen..*

*Inventaris: leef- & leer-
omstandigheden van onze
leerlingen.*

*Welzijnsbevraging: hoe
voelen onze leerlingen
zich op de school?*

*Visieoefening/ werkgroep:
studiefaciliteiten -
aanpassingen i. f. v.
draagkracht-draaglast.*

*Kleine en grote
successen vieren!*

*Start v/d dag: vragen
aan collega 'hoe gaat
het met jou vandaag?'*

